

Hoe autisme een plek in ons huwelijk kreeg

Sjoerd en Gerie Schrijver

Rheia

UITGEVERIJ

In dit boek beschrijven we de gebeurtenissen zoals wij die hebben ervaren. We hebben ervoor gekozen om dat onder onze eigen naam te doen. De namen van onze kinderen en andere personen die in dit boek voorkomen, hebben we omwille van hun privacy veranderd.

Copyright: Sjoerd en Gerie Schrijver

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit dit boek mag gedistribueerd, gekopieerd of op welke manier dan ook verstrekt worden aan derden zonder toestemming van de auteur.

Grafisch ontwerp: Pepijn Oldenburg

Drukwerk: Scanlaser

Eerste druk, maart 2020

Uitgeverij Rheia

Vroedschap 29

1412 NW Naarden

www.uitgeverijrheia.nl

info@uitgeverijrheia.nl

Isbn: 978-94-92010-22-3

Nur: 402

*Lieve Sjoerd,
Bikkel. Doorzetter. Optimist.
Wat ben jij sterk!
Ik hou van je en hoop nog lang
met je samen te zijn.
Gerie.*

Rheia
UITGEVERIJ

Voorwoord

Na een lange zoektocht kreeg ik, in het jaar dat ik veertig werd, de diagnose autismespectrumstoornis. Ik ben getrouwd en heb twee kinderen. Een aantal jaren voor deze diagnose kreeg ik de bevestiging dat ik hoogbegaafd ben.

Aangezien ik op vele vlakken autodidact ben, vond ik het erg frustrerend dat het me niet lukte om grip te krijgen op mijn problemen. Ook de jaren na de diagnose waren soms een worsteling voor me. Steeds terugkerende angsten en paniekgevoelens zorgden ervoor dat ik de controle over mezelf dreigde te verliezen.

Op het moment dat ik dit schrijf, liggen de moeilijke jaren achter me. Autisme heeft een plek in mijn leven en ook in mijn huwelijk gekregen. Dat ging niet vanzelf. Ik hoop dat mijn verhaal anderen tot steun kan zijn en hun hoop geeft.

Dit boek is geschreven vanuit het perspectief van mijn vrouw. Het is haar gelukt om mijn gefragmenteerde gedachtewereld als een samenhangend geheel op te tekenen. Ons verhaal laat zien hoe een relatie onder druk kan komen te staan wanneer een van beide partners de weg af en toe volledig kwijt lijkt te zijn.

Mijn speciale dank gaat uit naar de ouders en tante van mijn vrouw. Zij hebben toestemming gegeven een aantal ingrijpende gebeurtenissen uit het leven van mijn vrouw te beschrijven, waardoor tevens zichtbaar wordt wat een zoektocht als deze bij een partner kan losmaken.

Sjoerd Schrijver

1

Ik kijk in ogen die ik niet ken. Toch zijn het de ogen van mijn eigen man. Samengeknepen en wat glanzende ogen. Pupillen die van links naar rechts schieten. Het lijkt wel of er druk op staat. Er gaat een schok door mijn lichaam. Zoiets heb ik nog nooit gezien. Bij hem niet. Bij niemand. Snel kijk ik een andere kant op en begin het aanrecht op te ruimen.

Een paar minuten eerder is Sjoerd uit zijn werk thuisgekomen. Op dat moment had ik niets bijzonders gemerkt. Hij was rustig binnengekomen. Had zijn tas in de gang gezet, zijn jas aan de kapstok gehangen en was naar het toilet gegaan. De gebruikelijke dingen. Daarna had hij me in de keuken begroet met een kus. Ook heel normaal. Totdat ik in zijn ogen keek.

‘Is het eten nog niet klaar?’ vraagt hij, terwijl hij naar de kast loopt en wat toastjes pakt.

Ik snap er niks van. Hoe kan je nou aan eten denken terwijl je zulke ogen hebt? Waarom zegt hij er niks over? Ik probeer me te concentreren op de lasagnebladen. Sommige bladen moet ik breken, anders passen ze niet in de schaal. Mijn handen trillen door wat ik zojuist heb gezien. Ik heb een heleboel bladen nodig om het gewenste resultaat te bereiken. Ik pruts alles er een beetje in en vind het wel goed. De schaal moet zo snel mogelijk de oven in.

Zodra de oven aanstaat, loop ik naar het toilet. Ik heb een rustige plaats nodig om na te denken. Het voelt alsof Sjoerd iets voor me verborgen houdt. Dat gevoel heb ik nog nooit bij hem gehad. Sjoerd is altijd open en eerlijk. Al zo lang ik hem ken.

We woonden in hetzelfde studentenhuus. Allebei achter een andere voordeur van een groot monumentaal huus. Af en toe zagen we elkaar op een feestje of op straat. We hadden beiden een relatie.

Op een zaterdagmiddag zag ik dat hij voor ons studentenhuus zijn auto aan het wassen was. Ik liep naar hem toe en maakte een praatje. Ik vertelde

hem dat mijn relatie uit was. En hij vertelde mij dat zijn relatie ook uit was. We spraken af om die avond samen te gaan eten.

Sjoerd was voor mij op dat moment niet meer dan een huisgenoot. Bovendien kwam hij uit een rooms-katholieke familie. Ik kom uit een gereformeerde familie en kon me in die tijd niet voorstellen dat ik ooit met een katholieke man zou trouwen.

Na het eten maakten we een wandeling. Onder een mooie sterrenhemel bespraken we op twee schommels onze wensen voor de toekomst. We wilden allebei leven vanuit ons gevoel. We zochten beiden een partner met wie we dat konden delen. Mochten we kinderen krijgen, dan vonden we het belangrijk om goed naar hen te luisteren en hen te ondersteunen waar dat nodig is.

We vonden nog meer overeenkomsten. We zijn allebei eigenwijs en zoeken dingen graag zelf uit. We zijn allebei (over)gevoelig. We houden van echt contact. We vinden het moeilijk wanneer mensen niet eerlijk zijn of zich anders voordoen dan ze zijn. We houden van gezelligheid en goede gesprekken. En van wandelen, de natuur en vakanties. We willen ons werk met passie en aandacht doen. We willen ons blijven ontwikkelen en gaan een uitdaging niet snel uit de weg.

Het gesprek op de schommels voelde magisch, alsof iemand ons met een toverstokje naar een heel mooie wereld had gebracht.

Toen we thuiskwamen trokken we – nogal overdonderd door ons gesprek – een fles wijn open. We bespraken onze verschillende religieuze achtergronden. Het was een interessant gesprek. We bleken best veel raakvlakken te hebben.

We zochten elkaar na die dag regelmatig op en brachten steeds meer tijd samen door. We kregen een relatie. Onze levens pasten bij elkaar.

Toch heb ik de relatie na een aantal maanden beëindigd. Ik was volop bezig mijzelf te ontdekken en ik voelde daarin geen ruimte voor een relatie. Bovendien was ik bang om ruzie te krijgen over ons geloof als we kinderen zouden krijgen. Ik vond het risico te groot.

Maar ik bleef geïnteresseerd in Sjoerd en al snel zaten we weer bij elkaar. Niet meer tegen elkaar aan, maar ieder aan een kant van de bank. Tot we weer steeds dichters naar elkaar toe kropen.

Wanneer het precies was, weet ik niet meer. Maar ergens in die periode heb ik mijn keuze gemaakt. Ik ga voor Sjoerd. Welke obstakels ik daar ook voor moet overwinnen.

‘Heb je nog gezwommen vandaag?’ vraagt Sjoerd aan onze dochter, terwijl hij voor de tweede keer lasagne opschept.

‘Papa, dat heb ik net verteld,’ zegt Emma vol verbazing.

Ik kijk naar Sjoerd. Sjoerd kijkt naar onze dochter. Maar hij kijkt anders dan ik van hem gewend ben. Hij kijkt nog steeds met samengeknepen ogen en het lijkt hem veel moeite te kosten.

‘O, sorry, dan was ik zeker met mijn gedachten ergens anders,’ verklaart Sjoerd.

Daarna is hij een paar minuten stil. Hij eet en kijkt naar zijn bord. De kinderen praten gewoon door.

‘Moet jij vanavond nog weg?’ vraagt Sjoerd dan opeens aan mij. Hij kijkt me aan.

Weer zie ik die ogen. En weer kijk ik weg. Ik kan er niet naar kijken. Ik vind ze eng. Het liefst wil ik hem meteen vragen wat er aan de hand is. Maar ik vind dat ik dat niet kan maken. Het is vast niet goed voor de kinderen om te horen wat hij over zijn ogen te zeggen heeft.

‘Ik heb hier net aan deze tafel nog gezegd dat ik vanavond de stad in ga,’ zeg ik geïrriteerd.

‘Ja, dat heeft ze net nog gezegd,’ zeggen de kinderen tegelijk.

Het voelt ongemakkelijk. De kinderen moeten erom lachen. Het valt hun ook op dat Sjoerd er niet helemaal bij is met zijn gedachten. Ik vraag me af waar hij dan wel mee bezig is.

‘Sorry, dat heb ik niet gehoord,’ hoor ik hem zeggen. De rest van de maaltijd is hij stil.

Ik voel me misselijk worden. Ik kan er niet goed tegen als ik merk dat er iets aan de hand is en de ander daar niet eerlijk over is. Dat had ik vroeger als kind al. Ik was verlegen en dacht veel na over wat ik zag en voelde. Een leraar die niet lekker in zijn vel zit. Spanningen tussen volwassenen. Een ouder die zijn kind niet begrijpt. Spanningen moeten bij mij altijd zo snel mogelijk verdwijnen. Ze kosten me energie.

Zo wilde ik vroeger, toen ik nog bij mijn ouders woonde, de gespannen sfeer bij ons aan tafel oplossen. Mijn vader was regelmatig boos op zijn vijf kinderen omdat we te veel lawaai maakten. We moesten zachtjes doen, zodat hij zijn bord rustig leeg kon eten. Maar dat was moeilijk voor ons, want we zaten met zeven personen aan een vrij kleine tafel. Een van mijn broertjes zat naast de vensterbank en wist daar altijd wel iets te vinden wat lawaai maakte. De gieter bijvoorbeeld. Hij speelde daar regelmatig mee, tot grote ergernis van mijn vader. Een ander broertje vertelde graag mopjes. We moesten daar vaak hard om lachen. En we zaten aan elkaar. Per ongeluk of expres. Mijn vader leek geen plezier te beleven aan deze maaltijden. Ik voelde me vaak zenuwachtig en probeerde de sfeer een beetje goed te houden.

Bij andere kinderen thuis zag ik dat ouders iets gezelligs van de maaltijd probeerden te maken. Dat ze daarin sturend waren en na de maaltijd nog even bleven napraten. Als ik dit aan mijn ouders vertelde en hen vroeg om dingen te veranderen, reageerden ze vaak afwerend. Ik bemoeide me er te veel mee en moest het later maar op mijn eigen manier gaan doen.

Vandaag is het later. Vandaag ga ik het op mijn eigen manier doen. Vandaag ga ik mijn gevoel volgen.